

Vlaams
Parlement

ingediend op **795** (2020-2021) – Nr. 1
11 mei 2021 (2020-2021)

Voorstel van resolutie

van Jeremie Vaneeckhout, Johan Danen, Elisabeth Meuleman,
Mieke Schauvliege, Celia Groothedde en Staf Aerts

over de actieve aanpak van leefachterstand
bij Vlaamse kinderen en jongeren na corona

TOELICHTING

De uitbraak van de coronapandemie in het voorjaar van 2020 betekende de start van een heel ingrijpende periode voor vele kinderen en jongeren in Vlaanderen. De doortastende maatregelen die werden genomen om de verspreiding van het virus te bestrijden en het gezondheidszorgsysteem niet te laten crashen, hadden een enorme impact op het leven en welzijn van kinderen en jongeren. In een cruciale periode tijdens hun leven, op een moment dat ze in volle ontwikkeling zijn, werden ze in heel wat aspecten van hun leven geraakt. Op verschillende momenten kwam het kinder- en jongerenrechtenperspectief onder druk. Dat hebben ook de Vlaamse Jeugdraad en de kinderrechtencommissaris herhaaldelijk aan het Vlaams Parlement gesignaleerd.

Het is intussen duidelijk dat de coronaperiode zowel tijdelijk als permanent een bepaalde impact kan hebben op jongeren en hun toekomst. Daarom is het van cruciaal belang dat de Vlaamse overheid daar heel actief een beleid over ontwikkelt. Dit voorstel van resolutie schuift daarvoor verschillende pistes naar voren. Niet alleen het sociale en relationele leven van kinderen en jongeren kwam tijdelijk in een pauze terecht, met de nodige sociale gevolgen voor de betrokkenen, maar ze moesten ook bepaalde ervaringen met een blijvende impact op hun sociale en culturele ontwikkeling missen. Op een belangrijk moment in hun leven konden jongeren niet hun eerste kus, fuif, pint, bosklas, festival enzovoort beleven. Ook dagelijkse ervaringen werden lange tijd onmogelijk.

Ook de bredere geestelijke gezondheid van jongeren kwam onder druk te staan. Zo zijn er signalen dat meer jongeren geconfronteerd werden met angsten, dwangstoornissen en andere psychische problemen. Uit een recente enquête van de Vlaamse Vereniging van Studenten bleek dat een derde van de studenten zich depressief voelde. Die stijgende gezondheidsproblemen komen in een dramatisch spanningsveld te staan met de onaanvaardbare wachttijden die gelden voor uitgebouwde professionele hulpverlening op maat van kinderen en jongeren.

Jongeren werden soms selectief in een negatief daglicht geplaatst en regelmatig werd duidelijk dat ze te vaak een gemakkelijke prooi waren voor de ordediensten. In de loop van de pandemie steeg de spanning tussen jongeren en de ordediensten. Op verschillende momenten deden zich incidenten voor. De beeldvorming en de wederzijdse omgang dreigt problematisch te worden. Het is dan ook de opdracht van de Vlaamse overheid om in samenwerking met de lokale besturen ook daar preventief werk van te maken.

Hoewel kinderen en jongeren gemiddeld minder risico lopen om ernstig ziek te worden door corona, toonden ze een enorme solidariteit met andere doelgroepen in de samenleving. Daarom is het noodzakelijk om nu even erkentelijk te zijn en hen op een actieve manier te helpen om de opgelopen leefachterstand in te halen. Het is een vaststaand feit dat jongeren het meest lijden onder sociale isolatie. Dat bevestigde bijvoorbeeld ook Inez Myin-Germeys, professor in de psychiatrie, op basis van verschillende studies. De specifieke fase van biologische ontwikkeling waarin jongeren tussen 15 en 25 jaar zich bevinden, maakt dat ze een veel grotere natuurlijke behoefte aan sociaal contact hebben. Ook de gevolgen van het beeldschermlessen en -leven zijn niet min. Jongeren hebben meer last van slapeloosheid, ze piekeren meer, lijden aan een gebrek aan eetlust enzovoort. Kortom, ze leven met een gevoel van uitzichtloosheid dat sterk weegt en dat verder strekt dan de specifieke coronasituatie. De onzekere economische toekomst doet jongeren ook twijfelen over hun werkzekerheid.

Tot slot zien we dat die fenomenen niet iedere jongere in dezelfde mate raken. Jongeren die het mentaal of sociaal-economisch al moeilijk hadden, worden meer

geraakt. Ook op dat vlak is de corona-impact fundamenteel onrechtvaardig. Als ze met onderliggende gezondheidsproblemen te kampen hadden, werden ze bovendien nog meer dan andere kinderen en jongeren beperkt in hun bewegingsvrijheid. Er is dus extra aandacht nodig voor verschillende specifieke kwetsbare doelgroepen.

Jeremie VANECKHOUT
Johan DANEN
Elisabeth MEULEMAN
Mieke SCHAUVLIEGE
Celia GROOTHEDDE
Staf AERTS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de impact die de coronapandemie sinds maart 2020 heeft op het leven en de rechten van kinderen en jongeren met betrekking tot allerlei levensdomeinen;
 - 2° de beter wordende coronacijfers en de stijgende vaccinatiegraad die ervoor zorgen dat er de komende tijd meer ruimte komt voor de specifieke noden en behoeften van kinderen en jongeren;
- overwegende dat:
 - 1° de Vlaamse Gemeenschap op 15 mei 1991 het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind heeft goedgekeurd;
 - 2° de Vlaamse overheid zo maximaal mogelijk blijvende gevolgen van de coronapandemie moet proberen te vermijden;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
 - 1° het kinder- en jongerenperspectief het komende jaar als belangrijke leidraad bij het regeringsbeleid te nemen;
 - 2° werk te maken van een buitenomwenteling door op meer plaatsen buiten spelen, ontspannen, feesten enzovoort veilig, haalbaar en leefbaar te maken;
 - 3° samen met de lokale besturen een traject op te zetten om de beeldvorming over jongeren, en het wederzijdse begrip en de dialoog tussen jongeren en de ordediensten te herstellen;
 - 4° de lokale besturen te ondersteunen bij het omvormen van de zomer en het najaar tot een leefzomer en -herfst. Op die manier kan samen met lokale partners uit middenveld en het verenigingsleven een rijk aanbod van veilige en aantrekkelijke ontspanningsactiviteiten voor kinderen en jongeren worden opgezet. Daarbij moet er specifiek oog zijn voor betaalbaarheid, diversiteit in aanbod en aandacht voor zowel georganiseerde als niet-georganiseerde jeugd;
 - 5° de jeugdsector actief te ondersteunen in het zoeken en vormen van voldoende, kwaliteitsvolle jeugdwerkbegeleiders en daarvoor de nodige randvoorwaarden te creëren;
 - 6° bij toekomstige aanpassingen van de coronamaatregelen ook voldoende aandacht te hebben voor nabije, kleinschalige sociale contacten en daarvoor prioritair mogelijk te maken wat op basis van de coronacijfers op dat moment verantwoord is;
 - 7° op het einde van het lopende school- en academiejaar en ook in 2021-2022 voldoende aandacht te hebben voor de brede menselijke ontwikkeling en de noden en behoeften van kinderen en jongeren. Dat betekent dat naast de terechte focus op het inhalen van essentiële leerachterstand ook ruimte is voor brede ontmoeting en ontwikkeling in een schools en ontspannen kader;
 - 8° samen met de partners uit de sector van kinderen en jongeren een actieve campagne op te zetten rond een juiste en positieve beeldvorming van de Vlaamse jeugd;
 - 9° werk te maken van een voldoende grote, tijdelijke uitbreiding van de professionele hulpverlening in de jeugdhulp en geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren om de aangekondigde golf van postcoronaproblemen op te vangen. Daarnaast moet een structurele uitbreiding worden opgezet die de wachttijden tot aanvaardbare proporties herleidt;

10° bij de bovengenoemde werven actief werk te maken van een doelgroepgerichte benadering, zodat kinderen en jongeren in armoede die kampen met onderliggende gezondheidsproblemen, geestelijke gezondheidsproblemen of andere zorgen, extra worden bereikt en ondersteund.

Jeremie VANECKHOUT
Johan DANEN
Elisabeth MEULEMAN
Mieke SCHAUVLIEGE
Celia GROOTHEDDE
Staf AERTS